

NVAO NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

ASSOCIATE DEGREE
ARCHITECTURAL CRAFTS
ZUYD HOGESCHOOL

BEKNOPT ADVIESRAPPORT
18 november 2025

1 Kwaliteitstoets

De toets nieuwe opleiding is een kwaliteitstoets. Een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een *plan*beoordeling. Een panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen 'peers' vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. De inhoud van de opleiding, de toetsing en de studeerbaarheid komen expliciet aan de orde.

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) baseert haar accreditatiebesluit op het advies van het panel. Dit besluit kan positief, positief onder voorwaarden of negatief uitvallen. Als het besluit positief of positief onder voorwaarden is, kan de nieuwe opleiding starten. De instelling krijgt dan het recht om wettelijk erkende diploma's uit te reiken aan studenten die de opleiding succesvol afronden.

Dit beknopte adviesrapport bevat de belangrijkste uitkomsten van de toetsing door het panel. Een volledig adviesrapport met de bevindingen en overwegingen van het panel is ook beschikbaar. Op basis van het volledige rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. De NVAO publiceert beide rapporten op haar website.¹

Meer informatie over werkwijze van de NVAO en de TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

2 Panel

Samenstelling

1. ing. Mark Tammer MSc, MEng (*voorzitter*), directeur Institute for Design & Engineering bij de Hogeschool Utrecht
2. dr. Sonja Spee, adviseur kwaliteits- en onderwijsontwikkeling bij het Koninklijk Conservatorium Antwerpen bij de AP Hogeschool Antwerpen (B)
3. ir. Winfried van Zeeland, docent hbo Bouwkunde aan de Haagse Hogeschool en architect en eigenaar ZAPP Architecture in Den Haag
4. Anina Jonker BSc (*student-lid*), student masteropleiding wo Climate Studies aan Wageningen University en afgestudeerd aan o.a. de bacheloropleiding hbo Autonome Beeldende Kunst bij de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Ondersteuning

- Anne Staring MSc, secretaris
- Anouk Baars MSc, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator

Locatiebezoek

Maastricht, 30 september 2025

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief onder voorwaarden over de kwaliteit van de Associate degree (Ad) Architectural Crafts van Zuyd Hogeschool. Deze voltijdse Nederlandstalige opleiding heeft een programma van 120 EC waarin studenten zich ontwikkelen tot beeldende professionals met een kritische onderzoekende houding. Binnen bureaus worden zij de verbinder tussen de creatieve, technische en communicatieve aspecten van digitale en duurzame ontwerp- en productieprocessen.

Binnen de Architectuur Academie Maastricht heeft de Ad-opleiding volgens het panel een origineel, duidelijk en passend profiel en leerresultaten die voldoende aansluiten bij NLQF niveau 5. Studenten worden op basis van hun talenten opgeleid voor de nieuwe ondersteunende functie van assistent ontwerper in het architectonische domein. In de opleiding ontwikkelen zij zich van onderzoekende makers-in-opleiding tot zelfstandige, contextbewuste ontwerpers. Het autobiografisch handelen is daarbij een originele en kansrijke invalshoek die de opleiding een herkenbaar 'Maastrichts gezicht' geeft.

Het opleidingsprogramma bestaat uit projectonderwijs rond eigentijdse maatschappelijke thema's en inspirerende leeractiviteiten (waaronder onderwijs in 'crafts') in werkplaatsen en ateliers. Studenten worden intensief begeleid bij het maken van ontwerpen. De leeromgeving van de opleiding vraagt echter veel zelfsturing en reflectievermogen. Er is volgens het panel meer structuur en sturing nodig om de Ad-student vanaf periode 1 optimaal te laten leren en ontwikkelen. Daarom is aandacht voor een Ad-specifiek pedagogisch-didactisch model en informatie aan (toekomstige) studenten belangrijk. Ook moet een ongewenste verschuiving naar bachelorniveau en -complexiteit worden voorkomen.

Het enthousiaste ontwikkel- en docententeam brengt relevante werkveldervaring in de opleiding. Aanvullend vraagt de afstemming met het bredere werkveld ook nog om 'finetuning'. Het panel beveelt de opleiding aan om te kiezen voor de structurele participatie van werkveldpartners vanuit een onafhankelijke rol als 'critical friends'.

Het panel heeft waardering voor de ambities voor de toetsing. De holistische toetsaanpak past bij het competentiegerichte en artistieke karakter van de opleiding. Ook vindt het panel de keuze voor een nieuwe brede examencommissie positief voor het borgen van de toetskwaliteit. De uitwerking van de toetsing en beoordeling voor de student zodat deze passend is voor niveau 5, verdient echter nog aandacht. Om de toetsing transparant en navolgbaar te maken is een concretere uitwerking nodig. Ook constateert het panel dat de nieuwe examencommissie nog onvoldoende het Ad-eindniveau kan beoordelen en daarmee borgen. Op basis van het voorgaande komt het panel tot het oordeel voldoet ten dele op standaard 3.

De opleiding voldoet in belangrijke mate aan de basiskwaliteit, maar om te zorgen/borgen dat de opleiding volledig aan de basiskwaliteit voldoet, legt het panel voorwaarden op. Binnen een periode van 1 jaar moet de opleiding zorgen voor duidelijke richtlijnen en beoordelingscriteria bij het beoordelen van het werk en voor Ad-expertise in de examencommissie.

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Origineel en kansrijk opleidingsprofiel – Deze Ad-opleiding onderscheidt zich doordat studenten worden opgeleid tot kritische en maatschappijbewuste ontwerpers.
2. Talent van student staat centraal – Door de aandacht voor hun *mogelijkheden* op creatief, technisch en communicatief gebied vinden Ad-studenten een passende plek als ontwerper.
3. Intensieve begeleiding door docenten – Door de continue dialoog met docenten, reflectie en persoonlijke feedback ontwikkelt de Ad-student zich tot een zelfstandige, kritisch denkende professional.
4. Community van studenten en docenten – De dagelijkse ontmoeting in ateliers en werkplaatsen en gezamenlijke activiteiten van de AAM dragen bij aan de ontwikkeling van de professionele identiteit als ontwerper.
5. Betrokken en enthousiast docententeam – Veel docenten zijn ook actief als architect, ontwerper of onderzoeker in de beroepspraktijk en kunnen zo actuele praktijkkennis met studenten delen.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het oordeel positief onder voorwaarden over de kwaliteit van de opleiding.

1. Ad-niveau – Houd er aandacht voor dat de beoogde leerresultaten en competenties in lijn blijven met niveau 5. Het onderscheid met niveau 6 moet scherp en zichtbaar zijn voor docenten, studenten en werkveld.
2. Betrokkenheid werkveld – Betrek structureel werkveldpartners met een meer onafhankelijke blik van buiten als 'critical friends'. Verrijk ook de leeromgeving door het externe werkveld bij de doorontwikkeling van het programma te betrekken.
3. Ad-specifieke didactiek – Zorg voor het verder uitwerken van de structuur en sturing, zodat het programma - zeker in de beginfase - voldoende houvast biedt voor Ad-studenten.
4. Informatie aan studenten – Zorg dat de OER en bijbehorende booklets volledig en helder zijn over regelingen en afspraken en goed aansluiten bij de informatiebehoefte van Ad-studenten.
5. Theoretische deel afstudeerproject – Zet de verschillende vormen en de theoretische onderbouwing van het afstuderen duidelijker neer. Omschrijf wat bij elke vorm wordt verwacht voor een zinvolle aansluiting bij het maatwerk en de toekomstige rol van assistent ontwerper.

6 Hoe gaat het verder?

De NVAO neemt een accreditatiebesluit nieuwe opleiding op basis van het volledige adviesrapport van het panel. Dit besluit heeft een geldigheidsduur van zes jaar. Voor een accreditatiebesluit onder voorwaarden gelden andere bepalingen. Na accreditatie valt de nieuwe opleiding onder de gewone accreditatieprocedure voor bestaande opleidingen. De NVAO publiceert het besluit samen met het volledige rapport en deze beknopte versie ervan op haar website.²

Het interne kwaliteitszorgsysteem van de universiteit of hogeschool voorziet in passende vervolgacties die verzekeren dat de instelling de eigen visie op goed onderwijs realiseert. Een belangrijke bijdrage leveren de onderwijsvisitaties van opleidingen en diverse tussentijdse 'peer reviews'. Bij de volgende visitatie zal de opleiding terugkoppelen over wat zij met de aanbevelingen van het panel heeft gedaan. Deze verbeteracties krijgen ook een plek in het volgende adviesrapport. Meer informatie daarover op de website van de instelling.³

7 Summary

The outcome of the initial accreditation of the Associate degree Architectural Crafts of Zuyd University of Applied Sciences is conditionally positive. The Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders (NVAO) organised a peer review and convened a panel of experts visiting the institution in Maastricht on September 30, 2025.

According to the panel, the programme has an original, recognizable and appropriate profile and learning outcomes that are sufficiently in line with NLQF level 5. From an autobiographical perspective, students are trained to become context-aware assistant designers in the architectural domain. The programme consists of periodic assignments on contemporary social themes and inspiring learning activities in crafts workshops and studios. However, the panel thinks it is important to pay attention to the structure and guidance by an Ad-specific pedagogical-didactic approach. An undesirable shift to bachelor's level must also be prevented. The enthusiastic teaching team brings relevant professional experience to the programme. In addition, the panel recommends the structural participation of professional field partners from an independent role as 'critical friends'.

The panel appreciates the holistic assessment approach. However, to make the assessment appropriate for the Ad level, a more concrete elaboration is needed. The panel also notes that the new Examination Board is not yet sufficiently able to guarantee the Ad level. In order to ensure that the programme fully meets quality requirements, the panel imposes conditions. Within the period of 1 year, the programme must provide clear guidelines and assessment criteria when assessing the work and take care of Ad expertise in the Examination Board.

Further information about NVAO and the quality assurance system in the Netherlands can be found on www.nvao.net. For more information on Zuyd Hogeschool see the university's website.⁴

² <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

³ <https://www.zuyd.nl/en>

